

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/76/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612200889
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7612200889.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobkyne S.. E. S., nar. XX.X.XXXX, bytom v T. V. L., Y.I. XXXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hovan a Hospúdka, s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, M. Gorkého 8 proti žalovanému Y.. J. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom v Y., K. XXX/X, zastúpenému JUDr. Jozefom Furčákom, advokátom advokátskej kancelárie so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 44, o určenie, že závet je neplatný, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 20.12.2018 č.k. 16C/4/2012-248 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v znení opravného uznesenia zo dňa 26.3.2019.

Žalobkyni p r i z n á v a plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku pôvodného (teraz už nebohého žalobcu R. Š.), otca terajších strán sporu na určenie neplatnosti záveru poručiťky B. Š., jeho manželky a matky oboch terajších strán sporu.

2. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že dňa 23.08.2013 pôvodný žalobca zomrel a preto súd uznesením sp.zn. 16C/4/2012-186 zo dňa 04.04.2014 uvedené konanie prerušil a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 8C/362/2013, v ktorom sa rozhodovalo o platnosti vydedenia žalovaného v 1. rade, t.č. už len žalovaného, po poručiťovi - nebohom žalobcovi a platnosti závetu po tomto poručiťovi, spísané notárkou D. Y. T. sídlom Y., R. XXX/XX dňa 25.05.2011, formou notárskej zápisnice - listiny o vydedení a závetu sp.zn. N 51/2011, Nz 18879/2011, NCRIs 19374/2011. Súd prvej inštancie konštatoval, že rozsudkom sp.zn. 8C/362/2013-119 zo dňa 04.06.2015 tunajší súd určil, že vydedenie spísané na Notárskom úrade D. Y. - notára so sídlom Y., R. XXX/XX, notárskou zápisnicou - listina o vydedení a závet N 51/2011, Nz 18879/2011, NCRIs 19374/2011 z 25.05.2011 - napísaná poručiťom R. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom T. V. L., Y. XXXX/XX, je neplané a, že dôvody vydedenia spísané na Notárskom úrade D. Y. - notára so sídlom Y., R.N. XXX/XX, notárskou zápisnicou - listina o vydedení a závet N 51/2011, Nz 18879/2011, NCRIs 19374/2011 z 25.05.2011 napísaná poručiťom R. Š., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom T.Á. V. L., Y. XXXX/XX, neexistovali a nie sú dané. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp.zn. 5Co/620/2015-142 zo dňa 13.09.2016 vyššie uvedený rozsudok potvrdil.

3. Uznesením sp.zn. 16C/4/2012/-194 zo dňa 02.11.2017 súd rozhodol výrokom označeným pod I., že v tomto konaní pokračuje, vo výroku II. uviedol, že toto konanie zastavuje a vo výroku III. rozhodol, že

žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania. Proti uvedenému uzneseniu podala včas odvolanie dedička S.. E. S., žalovaná v 2. rade, t.č. už žalobkyňa.

4. O jej odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 1Co/95/2018-213 zo dňa 30.05.2018 tak, že uznesenie tunajšieho súdu vo výroku o zastavení konania a vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. V odôvodnení svojho rozhodnutia, konkrétne v bode 7 Krajský súd v Košiciach uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je určenie neplatnosti závetu poručiťky B. Š., ktorá bola matkou oboch žalovaných. Ide o sporové konanie, v ktorom síce aj žalovaná v 2. rade t.č. už žalobkyňa vystupovala na strane žalovanej, avšak tak z obsahu žaloby, ako aj z jej procesných úkonov je nesporné, že táto sa zhodovala so skutkovými tvrdeniami pôvodného žalobcu - otca oboch žalovaných, a teda aj ona považuje závet spísaný jej neb. matkou za neplatný. Z uvedeného je zrejmé, že medzi dedičmi neb. poručiťky B. Š. je aj naďalej spornou otázkou platnosť ňou spísaného závetu a zastavením konania došlo vo vzťahu žalovanej v 2. rade, t.č. už žalobkyňi, k odňatiu možnosti konať pred súdom vo vzťahu k vyriešeniu tejto spornej otázky. Na základe toho odvolací súd napadnuté uznesenie vo výroku o zastavení konania, ako aj na neho nadväzujúci výrok o trovách konania zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP majú za to, že nedostatok v konaní pred súdom prvej inštancie nemožno napraviť v odvolacom konaní. Krajský súd ďalej uviedol, že po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie pokračovať v konaní so žalovanou v 2. rade, ako žalobkyňou a právnou nástupkyňou pôvodného žalobcu R. Š. proti žalovanému v 1. rade, t.č. už len žalovanému, o neplatnosť závetu spísaného poručiťkou - ich neb. matkou.

6. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedeného pokynu odvolacieho súdu s poukázaním na znenie ustanovenia § 391 ods. 2 CSP, podľa ktorého je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, uznesením sp.zn. 16C/4/2012 - 217 zo dňa 17.09.2018 rozhodol o pokračovaní v tomto konaní s pôvodnou žalovanou v 2. rade, ako žalobkyňou a právnou nástupkyňou pôvodného žalobcu R. Š., nar. XX.XX.XXXX proti žalovanému v 1. rade, ako žalovanému, o neplatnosť závetu spísaného poručiťkou - ich neb. matkou, vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, znaleckým posudkom a výpoveďou súdnej znalkyne R.. F. H. a na základe uvedených skutočností ustálil tento skutkový stav veci:

7. Dňa 04.07.2011 bola Notárskym úradom D. Y., notárom so sídlom Y., R. XXX/XX na gynekologicko-pôrodníckom oddelení NsP v Spišskej Novej Vsi spísaná Notárska zápisnica sp.zn. N 74/2011, Nz 24633/2011, NCRIs 25250/2011, obsahom ktorej bol závet B. Š., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorej totožnosť si uvedená notárka overila platným občianskym preukazom číslo T. XXXXXX. Podľa uvedenej notárskej zápisnice mala menovaná nebohá vyhlásiť, že je spôsobilá na právne úkony a požiadať, aby do tejto notárskej zápisnice bol pojatý jej závet. Podľa uvedeného závetu menovaná nebohá poručiťka po dobrej a zrelej úvahe a pri dobrom duševnom zdraví osvedčuje, že všetok svoj majetok, ktorý bude v čase smrti vlastníť, nehnuteľný i hnuťelný, všetky veci a práva, najmä spoluvlastnícky podiel na domovom majetku, ktorý sa nachádza na Y. C. L. T. V. L., ďalej nehnuteľnosti, ktoré nadobudla na základe dedenia v k.ú. J., všetky jej úspory na vkladných knižkách a účtoch v peňažných ústavoch, všetok krištál a brúsené sklo (sady pohárov, vazy, misy a i.), ktoré sa nachádzajú v interiéri rodinného domu a spoluvlastnícky podiel v 1/2-ici na osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Felicia, rok výroby 1998, EVČ: T. XXXAE, zanecháva po svojej smrti len jej synovi - pôvodnému žalovanému v 1. rade, t.č. už len žalovanému, v celosti.

8. Ďalej podľa uvedeného závetu mala nebohá poručiťka vyhlásiť, že má okrem uvedeného syna aj dcéru - pôvodnú žalovanú v 2. rade, teraz žalobkyňu a aj po tomto poučení zotrúva na svojom záвете, s tým, že jej dcéra už za svojho života obdržala od nej a jej manžela spoluvlastnícky podiel na domovom majetku v k.ú. T. V. L.. Prevod bol uskutočnený Kúpnu zmluvou, ktorú uzavreli dňa 04.03.1994. V bode V. uvedenej zmluvy sa konštatuje, že podiel na dome sa predáva za kúpnu cenu 570.000,- Sk, že kúpna cena bude odpredávateľom vyplatená pri podpise kúpnej zmluvy. Vzhľadom na skutočnosť, že kúpna cena za uvedený spoluvlastnícky podiel do dňa spísania závetu nebola zo strany jej dcéry ako kupujúcej vyplatená, považuje nebohá poručiťka uvedený prevod za dar. V prípade, že sa bude jej dcéra domáhať svojho dedičského podielu po nej žiada, aby tento dar bol jej dcére započítaný na jej dedičský podiel. Verí, že dcéra bude toto jej rozhodnutie rešpektovať, pretože v opačnom prípade by bola oproti synovi (pôvodnému žalovanému v 1. rade) neodôvodnene zvýhodnená.

9. Uvedený závet je ukončený podpisom nebohej poručiťky, v ktorom je uvedené jednak jej priezvisko (Š.) a jednak jej krstné meno (B.), pričom text v zápisnici je ukončený pečiatkou notárky a jej podpisom.

10. V deň spísania napadnutého závetu, teda dňa 04.07.2011 sa tiež uskutočnilo psychiatrické vyšetrenie nebohej poručiťky a to psychiatrickou R.. O. Q..

11. Uvedenú skutočnosť potvrdila aj samotná svedkyňa R.. O. Q., ktorá vo svojej svedeckej výpovedi pre súd uviedla, že dňa 04.07.2011 bola požiadaná primárom gynekologického oddelenia R.. Š. urobiť vyšetrenie u nebohej poručiťky, za účelom posúdenia spôsobilosti na právne úkony u tejto pani. Konziliárne vyšetrenia sa hlásia dopoludnia, vyšetrenia robí táto svedkyňa popoludní a bolo to tak aj v tom prípade. Uvedené vyšetrenie jej menovaný primár oznámil len telefonicky a ona ho vykonala v ten deň popoludní medzi 14:30 až 15:00 hod. Prípád neuzatvorila, čo je štandardný postup v takýchto situáciách. Psychologické vyšetrenie nebohej poručiťky bolo 07.07.2011 a robila ho R.. X., pričom svedkyňa R.. O. Q. následne v piatok 08.07. dopoludnia obdržala uvedený nález a opäť išla urobiť vyšetrenie nebohej poručiťky, ktorá v tom čase už bola hospitalizovaná na ODCH.

12. Podľa písomnej lekárskej správy R.. O. Q. dňa 04.07.2011 o 14:50 hod., menovaná psychiatricka vykonala vyšetrenie nebohej poručiťky, ktorá jej podľa záznamu v uvedenej správe mala subjektívne udávať, že ju všetko bolí, že bola operovaná v r. 2007, že teraz má bolesti, nechutí jej jesť, spí po liekoch, je slabá, nevie, že by prepisovala na niekoho nejaký majetok. Tiež nebohá poručiťka podľa obsahu tejto správy mala uvádzať, že je deň 02.07.2011 a že je v nemocnici od 16. júna a že sa veľmi trápí. Podľa objektívneho psychologického nálezu uvedenej psychiatricky zaznamenaného v tejto správe, psychomotorické tempo neb. poručiťky bolo v tom čase spomalené, kontakt bol zhoršený, odpovedala po latencii, myslenie mala bradypsychické, ťažkopádnejšia v uvažovaní, orientovaná osobou bola správne, nepresná však bola časová orientácia, manifestná psychotická sympt. nezistená. Konštatovala sa depresívna nálada, pričom depresia bola odkloniteľná bez suic. myšlienok, prítomné boli somat. polyalgie, hyporexia, únavový syndróm, hypobulia, činnosťná insuf., emočná labilita, hypoprosexia, spánok farmakogénne navodený a konštatovali sa známky ľahkej kognitívne disfunkcie. Diagnóza bola stanovená ako depresívna porucha - stredne ťažká pri somatickom ochorení.

13. Psychologický nález R.. Š. X., klinického psychológa bol vystavený dňa 07.07.2011, z neho vyplynulo, že nebohá poručiťka v čase jej vyšetrenia uvádzala, že sa cíti byť ospalá, slabá, nevládze hovoriť, rozmyšľa pomalšie. Tiež uvádzala, že nechce robiť žiadne rozhodnutia, nič podstatné nechce zmeniť, že otázkam psychologičky rozumie, ale neplánuje nič robiť. Z pozorovania menovanej vyplynulo, že sa u nej prejavovala viditeľná celková psychosomatická slabosť, myslenie mala spomalené, vybavovanie v pamäti bolo ťažkopádne, rozhovor bol prerušovaný, bola somnoletná a prechádzala do driemot, nereagovala na otázky. Vo chvíľach relatívnej čulosti odpovedala na anamnestické otázky priliehavo. Pri použití čiastkových úloh z wechsler - memory závery poukazovali na poruchu koncentrácie, pomalosť až ťažkopádnosť v uvažovaní a výkonnosť kognitívnych funkcií bola významne oslabená. Podľa uvedenej správy záver bol taký, že intelektovú kapacitu nebohej poručiťky a jej pamäť nebolo možné číselne vyhodnotiť. Logické myslenie bolo zachované, avšak jej uvažovanie bolo pomalé až ťažkopádne a jej pozornosť nedostatočná. Z psychologického hľadiska bol konštatovaný aktuálny stav psychiky pri závažnom somatickom ochorení a nutnej medikácii, ktorý nedovoľoval menovanej spoľahlivo komunikovať a rozhodovať v úradných záležitostiach.

14. Svedkyňa R.. O. Q. vo svojej výpovedi uviedla, že následne v piatok 08.07. dopoludnia obdržala uvedený nález a opäť išla urobiť vyšetrenie nebohej poručiťky, ktorá v tom čase už bola hospitalizovaná na ODCH. Počas tohto druhého vyšetrenia nebohá poručiťka nekomunikovala, jej stav bol zhoršený oproti prvotnému vyšetreniu, nereagovala na svedkyňu, ako lekára, pričom jej somatický stav bol taký, že dňa 04.07. sa prechádzala, pri druhom už ležala. Už pri prvom vyšetrení bolo vidieť, že má bolesti, chodila, ale držala sa v podbrušku.

15. Stav nebohej poručiťky uvedená svedkyňa R.. O. Q. uzatvorila tak, že na základe psychiatrického a psychologického vyšetrenia táto nie je schopná rozhodovať v závažných úradných záležitostiach. K uvedenému záveru ju viedlo zistenie, že na základe vyšetrenia dňa 04.07.2011 zistila, že menovaná nie je orientovaná v čase, má spomalené psychomotorické tempo, odpovedá po latencii, jednoslovné, nesúvisle v niektorých veciach, je ťažkopádna v uvažovaní, pozornosť je nesústredená, nebola

informovaná o tom, že by mala vykonať nejaký úkon, pričom podľa výpovede uvedenej svedkyne táto sa aj pýtala nebohej poručiťelky, či plánuje robiť rozhodnutie ohľadne svojho majetku, pričom jej dotyčná odpovedala „neviem nič, bolí ma, bolí ma“. Svedkyňa si nespomenula, kedy presne vyšetrila nebohú dňa 08.07.2011, uviedla, že to bolo popoludní, ale nevie koľko bolo presne hodín, potvrdila však, že v uvedený deň sa stretla so žalovaným na chodbe v popoludňajších hodinách, kedy tento neprimerane reagoval a so záverom vyšetrenia bol nespokojný.

16. Podľa chorobopisu nebohej poručiťelky z jej hospitalizácie na gynekologicko-pôrodnickom oddelení Spišská Nová Ves, ktorého prepis bol obsiahnutý v znaleckom posudku č. 2/2012 vypracovanom R.. F. H., súdnou znalkyňou v odbore zdravotníctvo a farmácia, psychiatria, dňa 04.07.2011 bola u nebohej poručiťelky konštatovaná chronická bolesť (B 111), pričom jej boli poskytnuté lieky Fraxiparine 0,3 ml na deň, Cerucal 2 x 1 tableta, Algifen 3 x 20 kv, Lexaurin 2 x 1 tableta, Biseptol 2 x 1 tableta, Fentanyl 50 ug/h 1 náplň a 72 hodín, Tiapra 2 x 1 tableta, Plegomazin 25 mg v 1 ampulke, Lagosa 3 x 1 tableta, Milurit 3 x 1 tableta. Zdravotná sestra R. podávala podľa záznamu menovanej lieky o 08:00 hod., o 11:30 hod. jej boli podávané injekcie a kvapky, o 14:00 hod. bola zapísaná návšteva príbuzných. O 23:15 hod. neb. zvonila, pričom službukonajúca sestra našla menovanú padnutú na paplone na zemi vľavo od postele, pričom táto nevedela uviesť súvislosti. Bol privolaný lekár, pričom sa u menovanej konštatovala spavosť, v dôsledku vplyvu celkového stavu a medikácie.

17. Podľa prepúšťacej správy NsP a.s. Spišská Nová Ves, vypracovanej dňa 15.07.2011, neb. poručiťelka bola hospitalizovaná na oddelení dlhodobó chorých od 08.07.2011 do 15.07.2011, kedy uvedeného dňa o 15:10 hod. zomrela.

18. Z už vyššie uvedeného znaleckého posudku č. 2/2012 R.. F. H., súdnej znalkyne v odbore zdravotníctvo a farmácia, psychiatria, a to z jeho záveru súd vyvodil, že nebohá poručiťelka v čase spísania závetu dňa 04.07.2011 nebola schopná ovládať svoje konanie a ani posúdiť jeho následky, vplyvom kvantitatívnej poruchy vedomia - somnolencie, depresie, silných bolestí a tlmivých účinkov liekov. Podľa uvedenej znalkyne menovaná nebola spôsobilá na prevedenie tak zložitého právneho úkonu. Jej rozpoznávací schopnosti boli vplyvom podávaných liekov a vzhľadom na celkový zdravotný stav ovplyvnené podstatnou mierou.

19. Konštatoval, že z obsahu uvedeného znaleckého posudku vyplynulo, že uvedená súdna znalkyňa sa pri týchto ňou prezentovaných záverov opierala o údaje získané z dostupnej spisovej dokumentácie a zdravotnej dokumentácie nebohej poručiťelky, pričom najväčší dôraz kládla na vyjadrenia a závery odborných vyšetrení, najmä psychiatrického a psychologického, zápisov ošetrojúceho zdravotníckeho personálu a údajov o druhu a množstve podávaných liekov.

20. Ďalej z obsahu uvedeného znaleckého posudku vyplynulo, že u nebohej poručiťelky od začiatku hospitalizácie bola nasadená intenzívna liečba kombináciou analgetík, liekov tlmiacich bolesť z triedy opiátov (Tramal, Mabron, Fentanyl, Dolzin, Fortral) spolu s ďalšími liekmi s tlmivým vplyvom na centrálnu nervovú sústavu a to centrálné účinkujúcimi liekmi proti zvracaniu (Cerucal), liekmi proti nespavosti (Dormicum), liekmi proti úzkosti (Diazepam, Lexaurin, Seduxen), liekmi s tlmivým účinkom na psychické funkcie (Plegomazin, Tiaprid) a ďalšími liekmi na tlmenie bolesti (Algifen neo). Bežne nežiaducim (niekedy žiaducim) účinkom u všetkých týchto preparátov je sedácia (útlm), ktorá sa ich vzájomnou kombináciou zvyrazňuje. Konkrétne v deň prevedenia právneho úkonu jej dopoludnia bolo podaných päť druhov preparátov od 08:00 hod. do 11:30 hod. bol podaný Plegomazin vnútrošvalovou injekciou (zrejme pre výrazné bolesti). Vedľajším účinkom všetkých týchto liekov je sedácia (tlmenie), ospalosť, únava so sťažnou koncentráciou pozornosti. Aj keď nie sú k dispozícii výsledky laboratórnych vyšetrení priamo zo dňa 04.07.2011, podľa výsledkov z 29.06.2011 a 08.07.2011 a ich nasledujúcich denných kontrol sa podľa znalkyne dá usudzovať o rýchlom zhoršení zníženia funkcie obličiek a pečene. Rovnako hodnota CRP z 25. a 29.06.2011 svedčí o prítomnosti silného zápalu v organizme. Potvrzuje to i rad antibiotík, ktoré boli posudzovanej počas hospitalizácie podávané. Samotná porucha funkcie obličiek pri hromadení spodín metabolizmu spôsobuje patologickú ospalosť, únavu, slabosť s narušením kognitívnych procesov a to najmä pozornosti, ktorá sa považuje za zaoštrý stav vedomia. Poruchy pozornosti majú za dôsledok narušenie rozpoznávacích schopností. U nebohej poručiťelky sa podľa znalkyne poliekový útlm spolu s útlmom pri poruche obličiek znásobili. Narušenie kognitívnych schopností vrátane pozornosti potvrdzuje i psychiatrické vyšetrenie R.. Q., problémy so sústredením

na rozhovor i svedecká výpoveď manželov Y.A.. Tlmivý vplyv liekov potvrdzuje i udalosť, kedy nebohá poručiiteľka dňa 04.07.2011 o 23:15 hod. spadla z postele a zranila sa.

21. Na základe toho súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 37 ods. 1 až 3, § 38 ods. 1 a 2, § 39, § 40, § 476 ods. 1 a 2, § 476d ods. 1 vyvodil záver, že aj keď znalecký posudok z príslušného odboru je esenciálnym dôkazným podkladom v konaní, v ktorom sa posudzuje, či bolo predmetné konanie fyzickej osoby urobené v duševnej poruche alebo nie, nezbavuje to ešte súd povinnosti, aby pri hodnotení dôkazov v zmysle § 191 Civilného sporového poriadku sa zaoberal úplnosťou a presvedčivosťou spracovaného posudku a hodnotil tento dôkazný prostriedok s ďalšími dôkaznými prostriedkami spôsobom uvedeným v ust. § 191 Civilného sporového poriadku s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli účastníci konania.

22. Z vykonaného dokazovania a to predovšetkým znaleckého posudku súdnej znalkyne R.. F. H. vyplynulo, že nebohá poručiiteľka v čase spísania závetu dňa 04.07.2011 mala kvantitatívne poruchy vedomia - somnolenciu, trpela depresiami, silnými bolesťami a bola pod účinkom tlmivých liekov. Podľa názoru znalkyne menovaná nebola spôsobilá na prevedenie tak zložitého právneho úkonu, ako je spísanie závetu a jej rozpoznávacie schopnosti boli vplyvom podávaných liekov a vzhľadom na jej celkový zdravotný stav ovplyvnené podstatnou mierou.

23. Súd sa s týmto záverom súdnej znalkyne plne stotožnil, nakoľko z obsahu tohto jej posudku a podkladov, o ktoré oprela tieto svoje závery, bolo možné tieto jednoznačne konštatovať.

24. V tejto súvislosti súd poukázal predovšetkým na zdroje, z ktorých znalkyňa pri vypracovaní tohto svojho znaleckého posudku vychádzala, ktorými boli predovšetkým zápisy ošetrujúceho personálu príslušného oddelenia, kde v čase spísania podaného závetu nebohá poručiiteľka bola hospitalizovaná.

25. Mal za to, že z obsahu uvedeného znaleckého posudku vyplynulo, že u nebohej poručiiteľky od začiatku hospitalizácie bola nasadená intenzívna liečba kombináciou analgetík, liekov tlmiacich bolesť z triedy opiátov (Tramal, Mabron, Fentanyl, Dolzin, Fortral) spolu s ďalšími liekmi s tlmivým vplyvom na centrálnu nervovú sústavu a to centrálne účinkujúcimi liekmi proti zvracaniu (Cerucal), liekmi proti nespavosti (Dormicum), liekmi proti úzkosti (Diazepam, Lexaurin, Seduxen), liekmi s tlmeným účinkom na psychické funkcie (Plegomazin, Tiaprid) a ďalšími liekmi na tlmenie bolesti (Algifen neo).

26. Podľa chorobopisu nebohej poručiiteľky z jej hospitalizácie na gynekologicko-pôrodnickom oddelení Spišská Nová Ves, ktorého prepis bol obsiahnutý v predmetnom znaleckom posudku, dňa 04.07.2011 bola u nebohej poručiiteľky konštatovaná chronická bolesť (B 111), pričom jej boli poskytnuté lieky Fraxiparine 0,3 ml na deň, Cerucal 2 x 1 tableta, Algifen 3 x 20 kv, Lexaurin 2 x 1 tableta, Biseptol 2 x 1 tableta, Fentanyl 50 ug/h 1 náplň a 72 hodín, Tiapra 2 x 1 tableta, Plegomazin 25 mg v 1 ampulke, Lagosa 3 x 1 tableta, Milurit 3 x 1 tableta.

27. Z výpovede súdnej znalkyne vyplynulo, že z uvedených liekov, ktoré nebohá poručiiteľka dostala dňa 04.07.2011 najväčší vplyv na rozpoznávacie schopnosti nebohej a teda na narušenie jej pozornosti mala mať fentanylová náplášť, ktorá bola v uvedený deň kombinovaná s kvapkami Algifen. Ďalej to bol Lexaurin, Tiaprid a Cerucal a injekcia Plegomazín. Každý z týchto liekov má schopnosť sedovať, teda tmiť ukladňovať a uspať.

28. Konštatoval, že nemá dôvod pochybovať o týchto záveroch súdnej znalkyne o tom, aké účinky kombinácia týchto liekov aj v spojení s nedostatočnou činnosťou obličiek a pečene, vo vzťahu k osobe nebohej poručiiteľky, mohla spôsobovať.

29. Súdna znalkyňa oprela svoje závery aj o vplyv chronickej bolesti trvalého charakteru u nebohej poručiiteľky na ovládaciú zložku jej prejavu. Ako znalkyňa uviedla, chronická bolesť spôsobuje depresiu, zvyšuje sklon pacienta ku skrátkovým reakciám, čo je reakcia, kedy pacient chce dosiahnuť cieľ, čo najkratšou cestou a zároveň bolesť zvyšuje sugestibilitu pacienta, čím rozumieme ľahkú ovplyvniteľnosť osoby, ktorá pociťuje bolesť. Podľa znalkyne nebohá poručiiteľka trpela predovšetkým silnými až neznesiteľnými bolesťami na škále bolestí podľa O'Briena najvyšší stupeň a strachom, čo potvrdzujú zápisy ošetrujúceho personálu.

30. Obmedzené rozpoznávacích schopností alebo nej poručiťky v deň spísania napádaného závetu preukazuje aj obsah písomnej lekárskej správy R.. O. Q. zo dňa 04.07.2011 o 14:50 hod., v ktorom sú zaznamenané samotné vyjadrenia alebo nej poručiťky, ktorá sama prehlásila, že nevie o tom, že by prepisovala na niekoho nejaký majetok, ako aj výpoveď uvedenej lekárky, ako svedkyne pred súdom, z ktorej tiež vyplynulo, že na jej priamo otázku na nebohú poručiťku, či plánuje robiť rozhodnutie ohľadne svojho majetku, jej mala táto odpovedať „neviem nič, bolí ma, bolí ma“.

31. Za takejto dôkaznej situácie súd preto ustálil, že nebohá poručiťka v čase spísania v tomto sporovom konaní napádaného závetu dňa 04.07.2011 mala v podstatnej miere ovplyvnené svojej rozpoznávacích schopnosti v dôsledku silných chronických bolestí, podávaných liekov a jej celkového zdravotného stavu, následkom čoho nebola si plne vedomá, aký právny úkon činí a preto je predmetný závet v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatný. Súd preto žalobe žalobkyne vyhovel.

32. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyne priznal ich plnú náhradu.

33. Opravným uznesením zo dňa 26.3.2019 (č.l. 278) súd prvej inštancie vydal opravné uznesenie, ktorým opravil chybu v písaní v rozsudku tak, že správne znenie bodu 137 jeho odôvodnenia je: „Súd o trovách štátu nerozhodoval, nakoľko náklady, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním na posúdenie spôsobilosti alebo nej poručiťky na spísanie závetu boli v plnej miere vykryté z preddavkov zložených stranami sporu.“ Súd rozhodol o odmene súdnej znalkyne R.. F. H. za podaný znalecký posudok uznesením zo dňa 6.12.2012 sp.zn. 16C/4/2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 3.1.2013. Zároveň uviedol, že z odôvodnenia rozsudku vypúšťa body 138 až 145 s tým, že ostatné časti rozsudku ostávajú nezmenené. Toto uznesenie odôvodnil súd prvej inštancie tým, že v časti odôvodnenia rozsudku v bodoch 138 až 145 uviedol dôvody týkajúce sa náhrady trov štátu, ktoré však výrok rozsudku neobsahoval.

34. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Tento žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne tento zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje odvolanie zakladal na dôvodoch uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. a/, d/, e/, f/ a h/. V odvolaní namietal správnosť záverov súdu prvej inštancie, že terajšia žalobkyňa je právnu nástupkyňou pôvodného žalobcu. Je toho názoru, že takýto záver nemá oporu v žiadnej právnej norme. Poukázal na to, že v danom prípade ide o určovací žalobu, kde použitie prvkov sporového konania je výslovne len okrajovou možnosťou, v zásade odporuje tomu aj samotný výsledok sporu. Uviedol, že výsledok tohto konania je taký, že právnym nástupcom po neb. R. Š. sú obaja dedičia, teda aj žalobkyňa aj žalovaný, no nik neurčil, aké právo komu náleží a preto považuje za nepochopiteľné, prečo takéto právo bolo terajšej žalobkyne krajským súdom priznané. Má za to, že tejto nič nebránilo v možnosti podať proti nemu novú samostatnú žalobu. Z tohto dôvodu zotrváva na názore, že uvedené konanie malo byť zastavené. Ohľadne skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie uviedol, že tento si vyložil po svojom a nevysvetlil a nezdôvodnil, prečo niektoré dôkazy považoval za dôveryhodné, prečo iné nie, oprel sa o celý rad polopráv a vecí vyňatých z kontextu. Celý spor viedol k tomu, že terajšia žalobkyňa v zásade háji svoje práva predovšetkým vlastnícke právo, ako aj spôsob jeho nadobudnutia, preto na prostriedky procesného útoku a obrany vynaložila všetko svoje úsilie, keďže je jasné, že ak by spomínaná kúpna zmluva bola zmenená na zmluvu darovaciu, nakoľko v nej absentovala odplatnosť, musela by byť táto hodnota zarátaná do dedičského konania a tým pádom by jej to sťažilo možnosť stať sa väčšinovým vlastníkom zdedenej nehnuteľnosti. Za nesprávny považuje postup súdu prvej inštancie, ktorý si nepochopiteľne osvojil závery znaleckého posudku, resp. vyšetrenia lekárov, kde títo označili neb. poručiťku za nespôsobilú na právne úkony. Nie je mu zrejmé, kto im dal oprávnenie na základe čoho sa zaoberali presne touto otázkou, keďže táto je jedine v kompetencii súdu a lekár môže len určiť zdravotný stav pacienta, avšak nemá vzdelanie a kvalifikáciu na to, aby určoval, či pacient je alebo nie je spôsobilý na právne úkony. Poukázal na psychologický nálezh R.. X. zo dňa 7.7.2011, v ktorom sa uvádza, že poručiťka nechce robiť žiadne rozhodnutia a nič podstatné meniť, pričom bolo uvedené, že ide o otázky psychologičky a že týmto nebohá porozumela. Psychologička ďalej poznamenala, že logické myslenie u alebo nej bolo zachované a až nasledujúci deň, teda 8.7.2011 vykonala R.. Q. opätovné vyšetrenie so záverom, že na základe vyšetrenia zo dňa 4.7.2011 nebohá nie je schopná rozhodovať o závažných úradných záležitostiach. Má za to, že tak v odôvodnení rozsudku, ako aj v znaleckom posudku, o ktorý sa opiera absentuje záznam chorobopisu z hospitalizácie na gynekologicko-pôrodníckom oddelení z 3.7.2011, kde mohlo dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu, nakoľko je uvedené,

že v čase 17:05 poručiiteľka „verbalizuje únosnú mieru bolesti“ a o 19:30 bolesti ustúpili. Následne ráno 4.7.2011 o 8,00 hod. jej boli podané bežné lieky a injekcia, ktorá mala byť údajným pôvodcom dezorientácie a celkového utlmenia jej bola podaná až o 11,30 hod. Z toho vyplýva, že daný právny úkon bol vykonaný odpočínutou poručiiteľkou po nočnom spánku, čo potvrdili v svojich výpovediach aj žalovaní, svedkyňa Z. L. a taktiež to bolo zaznamenané notárkou JUDr. Podhorskou v notárskej zápisnici. Považuje za zarážajúce, že aj napriek označeniu svedkov manželov Y. za nedôveryhodných, keďže pred pojednávaním boli v kontakte s terajšou žalobkyňou a boli priamo dovezení na súd práve týmito účastníkmi konania, súd na podporu znaleckého posudku zobral ich výpoveď za dôveryhodnú. Súd opomenul fakt, že svedkyňa Vašková uviedla niekoľko návštev u nebohej, dokonca tiež uviedla, že došlo ku konfliktu ohľadom auta práve na návšteve u nebohej v nemocnici, kde svedkyňa Vašková vyzývala strany tohto sporu, aby sa prestali hádať. Ďalej namietal závery znaleckého posudku R.. H., jej zaujatosť a nestrannosť, ktoré vyšli najavo pri jej výsluchu na pojednávaní 7.5.2013, kde okrem iného znalkyňa sama spochybnila jednoznačné závery znaleckého posudku, kde z nejednoznačného vyjadrenia dospela znalkyňa k jednoznačným záverom a uviedla okrem iného, že menovaná netrpela demenciou a že jej osobnosť ani nebola narušená. Má za to, že už vtedy si znalkyňa osvojovala iba určitú časť dôkazov zo súdneho spisu a priamo na pojednávaní ich už vtedy označila za účelové. Poukázala na to, že nie je možné určiť presné závery a nie je možné hovoriť o istote. Práve o takýto dôkaz sa v prevažnej miere súd oprel napriek tomu, že ide o dôkaz, ktorý má podľa jeho názoru nulitnú výpovednú hodnotu. Ďalej poukázal na to, že vzájomné rodinné vzťahy, ako aj majetkové pomery strán sporu boli zlé a preto mal vo veci rozhodovať zdravý rozum. Rodina medzi sebou nekomunikovala po zamýšľaných úkonoch ako to býva v bežných rodinách a sporný úkon mal byť napravením krivdy na žalovanom, keďže tento bol v uvedenom čase vydedený svojim otcom, teda pôvodným žalobcom. Nikto vo svojom odôvodnení nepripustil možnosť satisfakcie a pohnútky nebohej poručiiteľky aspoň takto nahradiť možnú ujmu žalovanému. Ak by sa nebohá poručiiteľka bola vyjadrila o svojom plánovanom zámere, už z výpovedí všetkých svedkov je jasné, aký by to malo za následok a čo by to prinieslo do zbytku jej života.

35. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Táto poukázala na skutočnosť, že odvolanie žalovaného možno zhrnúť do dvoch rovín. Prvá je časť, kde žalovaný napáda aktívnu legitimáciu žalobkyne a v súvislosti s tým aj zaujatosť odvolacieho súdu. Je toho názoru, že v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 3 sa touto námietkou nebolo potrebné zaoberať, keďže sa týka okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe súdu a rovnako nebola ani splnená podmienka takúto námietku vzniesť najneskôr do 7 dní, preto považuje za správny postup súdu, ktorý sa takouto námietkou nezaoberal. Vo veci samej súd predmetom odvolania iba opätovné konštatácie žalovaného, ktoré odzneli už aj pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd vyporiadal. Žalovaný neuviedol ďalšie návrhy na dokazovanie a neuplatnil žiadne ďalšie prostriedky procesného útoku alebo obrany a aj v odvolaní rekapituloje už vyššie uvedené.

36. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 380 ods. 1 CSP a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Súd prvej inštancie sa správne vyporiadal s podmienkami konania, vo veci vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci a to vykonaním tých dôkazov, ktoré strany sporu na preukázanie svojich tvrdení označili, vykonané dôkazy vyhodnotil postupom zodpovedajúcim úprave § 191 ods. 1 CSP, vec aj správne právne posúdil a aj vecne správne vo veci rozhodol. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie než ako rozhodol súd prvej inštancie. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvoinštančného rozsudku a preto sa v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP obmedzuje na konštatovanie tejto správnosti a s poukazom na obsah odvolacích námietok žalovaného považuje za potrebné k týmto dôvodom dodať:

37. K otázke procesných podmienok prebiehajúceho konania potom, čo zomrel pôvodný žalobca odvolací súd zaujal svoj právny názor už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení a tento svoj názor aj náležite odôvodnil. Na takto zaujatom právnom názore nemá odvolací súd dôvod nič meniť. Považuje preto za správny záver súdu prvej inštancie o tom, že vzhľadom na spor žalobkyne a žalovaného ako zákonných dedičov po neb. poručiiteľke nemožno žalobkyňu odňať právo na prístup k súdu pre riešenie tejto spornej otázky. K obsahu odvolania žalovaného v tomto smere možno dodať, že otázka samotného výsledku prejednávania dedičstva po tejto poručiiteľke vrátane všetkých súvisiacich okolností nebola predmetom tohto konania a preto tieto odvolacie námietky sú pre rozhodnutie vo veci právne bezvýznamné. Odvolací súd považuje za nedôvodnú odvolaciu námietku žalovaného, v ktorej tento spochybňuje správnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý pre záver o nespôsobilosti žalobkyne

vykonať sporný právny úkon pojal za základ pre toto rozhodnutie výsledky znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychiatrie.

38. Podľa ust. § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

39. Podľa ods. 2 takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

40. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava § 38 Občianskeho zákonníka upravuje dôsledky toho, ak uskutoční úkon osoba, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony a osoba, ktorá v zásade mala spôsobilosť na právne úkony, avšak uskutočnila úkon za stavu, že v čase úkonu trpela duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon robila nespôsobilou. V ods. 2 je teda upravená situácia, ak konajúca osoba nie je pozbavená spôsobilosti na právne úkony, alebo jej spôsobilosť nie je obmedzená, v prípade pochybností o tejto spôsobilosti treba pre záver o platnosti (neplatnosti) právneho úkonu posúdiť, či v čase úkonu konajúca osoba neuskutočnila úkon v duševnej poruche, teda pri uskutočnení konkrétneho úkonu nemohla posúdiť následky svojho konania, alebo nemohla ovládnuť svoje správanie. Pod duševnou poruchou v zmysle tohto ustanovenia je treba rozumieť aj momentálnu (chvíľkovú) nespôsobilosť v dôsledku duševnej poruchy, ktorá môže byť spôsobená aj rôznymi vplyvmi, napr. požitím alkoholických nápojov, drog, liekov a pod. Z toho zároveň vyplýva, že riešenie otázky, či osoba v čase, keď robila príslušný právny úkon, konala v duševnej poruche, závisí od posúdenia skutočností, ku ktorým sú potrebné odborné znalosti. V takýchto veciach je povinnosťou súdu umožniť znalcom (psychiatrom, psychológom), aby konfrontovali výsledky svojho odborného vyšetrenia s ostatnými výsledkami dokazovania a aby na základe tejto konfrontácie bezpečne usúdili, či účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. S poukazom na tieto závery považuje odvolací súd za správny postup súdu prvej inštancie, ktorý na vyriešenie uvedenej spornej otázky nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou v odbore zdravotníctvo a farmácia, odboru psychiatrie. Za nesprávny postup znalkyne v žiadnom prípade nemožno považovať skutočnosť, pokiaľ táto pri riešení uloženej odbornej otázky vychádzala aj zo skutočností, že v deň spisania sporného závetu, teda 4.7.2011 sa uskutočnilo psychiatrické vyšetrenie alebo poručiteľky psychiatrickou R.. O. Q., ani vyjadrenie primára R.. Š., ktorý inicioval skúmanie zdravotného stavu alebo poručiteľky. Rovnako ani pri ďalšom odbornom náleze a to psychologickom vyšetrení poručiteľky klinickým psychológom R.. Š. X. zo dňa 7.7.2011. Aj uvedené lekárske nálezy predstavujú totiž odborný podklad pre celkové vyriešenie odbornej otázky, na ktorú bolo znalecké dokazovanie zamerané. Na správnosti týchto odborných náleзов nemení nič ani skutočnosť, že tieto boli vykonané z iniciatívy primára oddelenia nemocnice, na ktorom poručiteľka v tom čase bola hospitalizovaná. Z obsahu spisu totiž nevyplýva skutočnosť, aby primár oddelenia akýmkoľvek spôsobom zasahoval do výsledkov týchto náleзов. Výsledkom znaleckého dokazovania je teda vyriešenie odbornej otázky, na ktorú sú potrebné odborné znalosti a skutočnosťou spôsobilou vyvrátiť správnosť týchto odborných záverov nemôže byť samotný subjektívny a laický názor žalovaného, ale ani samotné výpovede svedkov. Tieto je povinnosťou súdu hodnotiť komplexne vo vzájomných súvislostiach postupom zodpovedajúcim úprave § 191 ods. 1 CSP. Odvolací súd je toho názoru, že hodnoteniu dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nemožno v tomto smere vytknúť žiadnu podstatnú nesprávnosť.

41. Nedôvodnou je aj odvolacia námietka žalovaného, pokiaľ tento pri posudzovaní platnosti, resp. neplatnosti sporného právneho úkonu argumentuje zlými príbuzenskými vzťahmi v rodine a ani skutočnosťou, že v prípade platnosti sporného právneho úkonu by došlo v jeho prípade k poskytnutiu určitej satisfakcie vo vzťahu k iným okolnostiam, ktoré tomuto právnenému úkonu predchádzali. Pokiaľ sa totiž na základe odborných podkladov uzavrie nespôsobilosť poručiteľky vykonať uvedený právny úkon, sú už právne bezvýznamné tak pohnútky, ktoré ju viedli k jeho vykonaniu, ako aj okolnosti a dôsledky, ktorého by z takéhoto právneho úkonu vyplývali. Žalovaný teda ani v odvolacích námietkach nespochybnil správnosť odborných záverov, na základe ktorých súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vrátane správneho výroku o trovách konania, ako aj opravného uznesenia potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

42. Rozhodnutie o trovách konania sa zakladá na ust. § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, a preto jej patrí plná náhrada trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu mimoriadneho ust. § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).